No. 182. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Donderdag 1 Augustus.

De GOUVERNEUR DER PROVINCIE NOORD-BRABAND, ontvangen hebbende eene missive van den heer Kolonel, kommandant der Artillerie te Velde, van den 24sten dezer, no. 995, houdende bericht, dat op de hieronder vermelde dagen en plaatsen, door de Artillerie Troepen te Velde naar de schijf zal worden geschoten, als:

Den 1 Augustus op de heide bij Tilburg, strekking van Loonopzand.
» 2 » » » Kempsche heide.
» 3 » » » heide voor het kamp bij Rijen.
» 5 » » » Agtsche heide.
» 6 » » » Helvoirtsche heide.
» 7 » » » Oirschotsche heide, strekking van Eindhoven.
» 8 » » » Helvoirtsche heide.
» 9 » » » Kempsche heide.
» 10 » » » Helvoirtsche heide.
» 12 » » » Kempsche heide.
» 13 » » » heide voor het kamp bij Rijen.
» 14 » » » Helvoirtsche heide.
» 15 » » » Agtsche heide.

Brengt zulks door toezending van afschriften dezer, ter kennis van de Besturen der aan deze terreinen belendende Gemeenten, met aanschrijving om hunne ingezetenen daarvan te prevenieren, ten einde tot voorkoming van ongelukken, het terrein, hetwelk door het schieten zal bestreken worden, gedurende de voorschrevene oefeningen worde vermeden.

En zal dit besluit wijders in de binnen deze Provincie uitkomende nieuwspapieren worden geplaatst, ten einde daaraan meerdere publiciteit te geven.

's Hertogenbosch, den 25sten *Julij* 1833.

De Gouverneur voornoemd,
A. J. L. VAN DEN BOGAERDE.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BELGIE.

BRUSSEL, den 30sten Julij.

De doopplegtigheid van den jongen Vorst op den 8sten bepaald zijnde, zoo zal het vertrek van het 7de regiment infanterie, te Brussel in garnizoen, hetwelk in de eerste dagen van Augustus het 9de regiment in het kamp van Bouwel aflossen moest, tot na de plegtigheid worden uitgesteld, ten einde hetzelve daarbij tegenwoordig zou kunnen zijn. De oppositie-bladen, gelijk de *Courrier*, vermeenen dat men geen ongelukkiger dag voor den doop had kunnen uitkiezen, dan juist dien van den 8sten Augustus, voor altijd voor Belgie noodlottig door den ongelukkigen slag van Hasselt in 1831. Men moest, zegt hij, de bladen der orangistische partij geen troostredenen verschaffen, door hen te kunnen laten zeggen, dat de jonge Prins in het water van den Demer gedoopt was. Wilde men zich dan volstrekt aan de eerste dagen van Augustus houden, waarom die van 6 of 7 Augustus niet gekozen, die de Belgen eene andere herinnering gaven en door de gevechten van Sonhoven, Kermpt en Herderen waren gekenmerkt, waarop de overwinning, naar den *Courrier* wel verzekeren wil, aan de onzen verbleven was.

— Te Deurne heeft zondag voor acht dagen een ernstige twist tusschen de militairen en burgers plaats gehad, waarbij een officier zwaar gekwetst en voor dood op de plaats zou gebleven zijn.

— De dieven zijn er tegenwoordig in onze stad op uit, om de knoppen en ringen aan de huisdeuren af te snijden. Voor een paar nachten waar de meesten derzelven in de Keizerstraat, des morgens, verdwenen.

— Het dagblad van Calais houdt het volgende: Een heden morgen uit Parijs ontvangen telegraphische depeche, schrijft aan de gezondheids-commissien van Duinkerken, Grevelingen, Calais, Boulogne en Etaples de volgende bepalingen voor, genomen op de tijding van het vernieuwd uitbreken der cholera in sommige Hollandsche havens. De producten uit de Hollandsche havens, die geene gezondheids-acten hebben, moeten naar het quarantaine huis van Tatihou gezonden worden. Die van gezondheids-acten voorzien zijn en van geen besmette plaatsen komen, zullen als verdacht beschouwd en hunne quarantaine te Hoc hebben. De van besmette plaatsen komende schepen, op welke de ziekte onder weg uitbreken mogt, zullen naar het lazaret van Tatihou worden gezonden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten Julij.

De algemeene wapenschouwing, welke heden de hoofdplegtigheid van den dag zal uitmaken, is bijzonder prachtig. De koning is dezen morgen omstreeks tien uren, door eenen talrijken staf vergezeld, op de boulevards gekomen, en heeft de geheele linie der nationale garde van de hoofdstad en de omliggende gemeente langs gereden. Men zegt, ofschoon niet met zekerheid, dat zich hier en daar het geroep van "*weg met de forten*" en dergelijke onder de gewapende burgermagt heeft doen hooren, doch gewis is zulks met geene de minste stoornis der openbare orde vergezeld gegaan. Die in den avond van gisteren is de feestviering geregeld afgeloopen. Dat er intusschen onder de zoogenaamde republikeinen niet eenig voornemen bestaan hebbe, om de menigte in beweging te brengen, is moeijelijk te betwijfelen, immers moet een onbekende bij het ministerie van binnenlandsche zaken de [illegible] gedaan hebben, dat men op verschillende plaatsen, onder anderen in de straat *des Trois Couronnes*, een depôt van wapenen had aangelegd, en heeft de politie werkelijk daar en elders een aanzienlijk getal geweren, pistolen, sabels en krijgsbehoeften gevonden.

Het stilzwijgen ook heden, van den *Moniteur*, heeft aan de oppositie de laatste hoop benomen, dat men ter gelegenheid dezer feestviering, eene algemeene amnestie voor staatkundige misdaden zoude afkondigen. Integendeel, werden nog gisteren onderscheidene personen, die daarvan verdacht werden, in hechtenis genomen. De eenige kwijtschelding van straf, die tot nu toe is bekend geworden, betreft, zonderling genoeg, de beide hoofden der St. Simonisten, den vader *Enfantin* en den heer *M. Chevalier*. Men verzekert niet minder, dat ook nog gisteren de voortduurende werkzaamheden aan de aan te leggen sterkten worden voortgezet.

De koningin is in den avond van gisteren alhier teruggekeerd. Van de komst van den maarschalk *Soult* wordt nog niet gemeld.

— Eene bijzondere conferentie, welke voor twee dagen tusschen den koning, den heer *Dupin* en den maarschalk *Gerard* plaats had, heeft tot het, waarschijnlijk ongegrond, gerucht eener aanstaande geheele wijziging in het bestuur aanleiding gegeven.

— In de westelijke departementen schijnen de wederspannige dienstpligtigen zich wederom met meer stoutmoedigheid te vertoonen. Onder anderen moet eene bende van 50 à 60 dier tuchtverstoorders, twee der hunnen die in hechtenis waren genomen, met geweld onlangs uit de handen der militaire magt hebben ontzet.

(Heden, uithoofde van de feestdagen geene fonds-notering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten Julij.

Gisteren op den middag is H. K. K. H. de Prinses *van Oranje*, van Soestdijk komende, in de residentie teruggekeerd.

— Z. Excell. de baron *Chassé* is zondag morgen van 's Hage naar Tricht, bij Buren, vertrokken.

— Men wil weten, dat onze Admiraal en Kolonel-Generaal zijnen arbeid voor eene geheel nieuwe organisatie van het leger heeft ten einde gebragt, en dat met derzelver daarstelling een aanvang zal gemaakt worden, zoodra de gunstige verwachtingen eener schikking onzer aangelegenheden met Belgie, worden verwezenlijkt. En zoo veel men er van denkt te weten, zouden de bataillons op zes kompagnien worden terug gebragt; de kompagnien daarentegen eene mindere sterkte in manschappen krijgen.

— Ten aanzien van het ophouden der verpligting tot de dienst van de schutters, schijnt bij het hoog bewind eenig verschil van gevoelen te hebben geheerscht. Thans echter verneemt men, dat als beginsel is aangenomen, dat elk schutter, welke zijn 34ste jaar heeft bereikt, om het even hoe lang hij te voren hebbe gediend, regt heeft, om, des begeerende, te worden ontslagen.

— Naar wij vernemen heeft er thans eenmaal 's weeks eene vereeniging der troepen uit het kamp bij Oirschot en der brigade ligte kavallerie op de Achtsche heide, in de nabijheid van Eindhoven, plaats, alwaar op die dagen groote manoeuvres met infanterie, kavallerie en artillerie worden gemaakt, die telkens nieuwe bewijzen van de geoefendheid onzer troepen opleveren. Gepasseerde maandag moeten er wederom op die wijze groote manoeuvres zijn geschied.

— Naar de geruchten loopen, zullen de kampen eerst den 15den augustus uit een gaan, en zou er alsdan eene algemeene kantonnements-verandering onder de troepen van het leger plaats hebben. Met den 1sten augustus beginnen de groote oefeningen der artillerie van het Leger te velde, in het vuren naar den schijf. Tot nu toe had men zich alleen bepaald tot het gewone jaarlijksche schijfschieten.

— Men spreekt er van dat een der bataillons artillerie-militie bestemd is, om eerlang het bataillon veld-artillerie af te lossen, 't welk tot nog toe een deel der bezetting van de vesting Maas-

tricht heeft uitgemaakt. Daar echter de aangeknoopte onderhandelingen over de wijze, op welke zich de naar die vesting bestemde troepen derwaarts zouden begeven, nog tot geenen uitslag hebben geleid, is het onzeker wanneer die troepen den togt derwaarts zullen kunnen aannemen.

— Uit Leiden verneemt men, dat aldaar gisteren morgen, ten vier ure, een hevige brand is ontstaan in de dekenfabrijk van den heer *van Heukelom*, welke fabriek een prooi der vlammen is geworden. De belendende gebouwen zouden door den ijver der blusschers gaaf bewaard gebleven zijn.

— In het Antwerpsch handelsblad van heden leest men de volgende opmerkingen op het uit den brusselschen *Indépendant* overgenomen berigt, van de aanneming in het huis der lords, te Londen vrijdag ll., van een amendement van lord *Grey* op de iersche kerkbill, door welke aanneming het den vorigen dag, op deszelfs wet uit in hetzelfde huis, op voorstel van den aartsbisschop van *Canterbury*, doorgegaan amendement, nagenoeg weder geheel krachteloos werd gemaakt:

„Zoo *l'Indépendant* wel onderrigt is, moet men bekennen dat wij al in een zeer zonderlingen tijd leven, in een tijd waarin op niets te rekenen valt, zelfs niet op de standvastigheid der besluiten, na rijp beraad en langdurige overweging, in de oudste en aanzienlijkste beraadslagende Europesche vergadering genomen. Vreemd schouwspel! Een eerwaardig wetgevend ligchaam verklaart heden plegtig, dat het eene als schadelijk en onregtmatig, eene wettelijke bepaling verwerpt, en verklaart des anderen daags, dat het dezelve goedkeurt en aanneemt als een hoogst wijzen en billijken maatregel! Waren het slechts belgische repeteurs, dan mogt het nog gaan; maar het Huis der Lords van de drie koningrijken! Ierland, hoe meet niet meer, waarnaar zich te houden. Pat, mijne heeren de dagbladschrijvers, u kan nog uit in vereenigde gissingen en in diepzinnige redeneringen over den gang en de werkzaamheden van de oudsten des volks; en gij, volken, ontvangt en neemt met eerbied en liefde de wetten en instellingen aan, door wetgevers u gegeven, even bewonderenswaardig om de standvastigheid hunner meeningen, als om de sterkte van hun karakter."

— Uit Berlijn schrijft men het volgende: Van Augustus 1830 tot op heden moest ons departement van oorlog 108 millioen daalders hebben benoodigd gehad. Deze som schijnt, wel is waar, hoog toe; doch moet men daarbij in aanmerking nemen, dat in die tijdruimte ook vele vestingen uitgebreid, nieuwe vestingwerken, zoowel in Posen, aangelegd zijn en een aanzienlijke voorraad van [illegible] thans, bij het uitbarsten van eenen oorlog, de uitgaven naar evenredigheid onbeduidend zouden wezen.

Uit Berlijn wordt voorts nog het volgende geschreven: De jongste voorvallen in Polen, zoowel als die in Rusland zelven, schijnen in talgemeen nog met eenen digten sluijer bedekt. Zooveel schijnt nogtans gewis, dat eenige Poolsche jongelieden voornemens geweest zijn de rol van *Mucius Scaevola* en *Horatius Cocles* te hernieuwen. Bij den onlangs in Lithauen onthoofden jongen graaf *Zaliwski* (telg van een der voornaamste en rijkste familien in Polen) zijn als men zegt papieren gevonden, die allergewigtigste opbelderingen over de naast ontdekte zamenzwering tegen 's keizers leven geven, en is een afschrift dier papieren aan den Russischen gezant te Parijs toegezonden.

— Te Warschau is den 21sten Julij bekend gemaakt, dat de keizer van Rusland, uit gevoel van deelneming in het lot van zoodanige Poolsche generaals, die gedurende den opstand zijn gevangen genomen, doch aan wie de keizer vergund heeft naar hun vaderland terug te keeren, en die zich thans in behoeftige omstandigheden bevinden, hun jaargelden toe te leggen, als aan een generaal 7000, aan een luit generaal 4200, en aan een generaalmajoor 3,500 poolsche guldens. Die jaargelden zullen echter niet worden uitbetaald, dan nadat bewezen zal zijn, dat de generaal, die hetzelve vraagt, uit zijn eigen goederen inkomsten trekt, dan het dubbele van den toegestaan onderstand. Bij voorraad wordt dezelve voor drie jaren verleend.

WURTEMBERG.

Stuttgard, den 25sten Julij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Wurtembergsche Staten van den 23sten dezer werd door den minister van buitenlandsche zaken, graaf *v. Beroldingen*, te kennen gegeven, dat hij op hoog bevel eene belangrijke mededeeling had te doen, en daartoe eene geheime zitting verlangde. Volgens de *Wurtembergsche Zeitung* werd door gezegden minister het ontwerp van een handelstraktaat, met Pruissen en de beide Hessen, ter tafel gebragt.

— Uit Berlijn schrijft men van den 24sten dezer, dat het gouvernement zich sedert eenen geruimen tijd bezig houdt met de benoeming van onderscheidene konsuls, in zoodanige havens waar vroeger de handelsbelangen van Pruissen niet werden vertegenwoordigd. Onder anderen werden in de Middellandsche Zee te Toulon, Antibes en Narbonne nieuwe konsulaten opgerigt.

— Het dagblad van Corfu van den 8sten dezer meldt: Het opperhoofd der bende, die de stad Arta verwoest heeft, de beruchte *Tafil Buzi*, is, toen hij door de troepen van den bassa van Janina vervolgd werd, op Grieksch grondgebied geweken, en de aldaar gestationneerde Beijersche troepen in handen gevallen. Men verzekert dat hij aan den Sultan zal worden uitgeleverd. Onderscheidene Palikaren die hem vergezelden werden insgelijks gevangen genomen, en zullen ten strengste worden gestraft. Een vaartuig, dat zoo even van Missolunghi en Patras aankwam, berigt dat in Griekenland alles rustig blijft en de laatste sporen der regeringloosheid verdwijnen. Overal hoort men de zorg roemen, waarmede het Regentschap tracht het land gelukkig te maken, en geregelde instellingen te verzekeren. Dagelijks worden er nieuwe wetten en verordeningen in het licht gegeven. Vooral bevordert men de beoefening der wetenschappen en het onderwijs. *Plato*, wiens werken [illegible] *Capo d'Istrias* nagenoeg verboden waren, wordt thans in alle hoogere scholen, even als de andere schrijvers van oud Griekenland geleerd.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Gedurende het loopende zomer-halfjaar, bedraagt het geheele getal studenten, die de lessen aan de Hoogeschool te *Berlijn* bijwonen, 2328. — Den 24sten dezer heeft de beroemde geneesheer CHRISTOPH WILHELM HUFELAND, alhier de vijftigste verjaring gevierd van den dag, waarop hij in het jaar 1783 de doctorale waardigheid aan de Hoogeschool te *Göttingen* verkreeg. HUFELAND zelf heeft dien dag op het land, werwaarts hij eenige dagen te voren vertrokken was, in stilte, te midden van den kring zijner familie en naauwste vrienden, doorgebragt, doch ter zijner eere, zijn in deze hoofdstad eenige redevoeringen gehouden, zoo in het *Frederik Willems* instituut, als in de gehoorzaal der Hoogeschool, waarbij aan de verdiensten van den voortreffelijken man eene waardige hulde is toegebragt. Des middags werd door een groot aantal zijner vereerders een feestmaal gehouden, bij hetwelk menige beker ter zijner eere werd geledigd. — Z. M. de Koning heeft, van zijne zijde, ook een bewijs willen geven van de belangstelling, welke Hoogstdezelve in den beroemden Geneesheer stelt, en heeft denzelven, bij deze gelegenheid, tot Ridder van den Rooden Adelaar, eerste klasse, verheven, welk eerbewijs aan HUFELAND door den Minister van Staat, VON ALTENSTEIN, namens Z. M. en vergezeld door een kabinets schrijven, op den feestdag is toegezonden. — Tot aandenken van den dag, is op kosten der gezamenlijke Geneesheeren van het Pruissische rijk een medaille geslagen, prijkende met de welgelijkende beeldtenis van HUFELAND, en versierd met het opschrift:

Naturae praecepta colens, morbisque medetur,
Filaque Parcarum lentius ire docet.

(*Die de lessen der natuur volgt, geneest de ziekten, en leert de draden der Schikgodinnen langzamer loopen (d. i. leert het leven verlengen).*)

Verder heeft de Hoogeschool van Göttingen, bij de viering van dit feest, het diploma van [illegible]; de Hoogeschool van *Breslau* heeft eene plaat [illegible] de Apothekers dezer hoofdstad hebben aan denzelven eene zilveren bokaal, en de Geneesheeren der stad *Warschau* eenen zilveren beker vereerd, terwijl vele andere giften en onderscheidingen toonen, hoe groot en algemeen de belangstelling is geweest in dezen gewigtigen dag van het leven des beroemden en verdienstelijken Geneesheers.

ITALIE. — In den Kerkelijken Staat heeft het bestuur van den Waterstaat en de Openbare Wegen, eene geheel nieuwe organisatie gekregen. Deze tak van werkzaamheid is in de Pauselijke Staten van veel gewigt, daar de ligging des lands, 't welk bij eene geringe breedte, zich zeer in de lengte uitstrekkende, van beide zijden door de zee bespoeld wordt, havenen kust werken van veel invloed op handel en welvaart doet zijn. Daarenboven ontstaan uit de *Apennijnen*, welke het land doorsnijden, eene menigte rivieren en beeken, welke in het voor- en najaar tot aanmerkelijke stroomen aangroeijen, waardoor kostbare werken aan wegen, bruggen en dijken gevorderd worden. Ook de Pontijnsche moerassen en het onderhoud der waterkeeringen en kloaken van *Rome* zelve, vereischen groote uitgaven, en de Waterbouwkunde, benevens het beheer van derzelver werkzaamheden, verdienen in den Kerkelijken Staat eene bijzondere opmerkzaamheid. — Te *Bologna*, *Ancona* en *Parijs* is te gelijker tijd in 't licht verschenen eene Italiaansche Spraakkunst van den Graaf van Franconti, [illegible], dat in deze Spraakkunst geheel nieuwe taalkundige denkbeelden gevonden worden, gepaard met zeer eenvoudige en [illegible] en eene groote duidelijkheid. — Te *Milaan* zal weldra een beroemde Wis- en Sterrekundige BARNABA ORIANI, die het eerst de loopbaan van *Uranus* bepaald heeft en een zeer geleerd vertoog over de Kloosterlijke Driehoeksmeting geschreven heeft, een gedenkteeken worden opgerigt. Hij verdiende dit eer, niet alleen door zijne diepzinnige [illegible] ook door zijn regtschapen karakter en de loffelijke wijze, waarop hij zijne aardsche loopbaan geëindigd heeft, [illegible]

breidingen tot bevordering van wetenschap en onderwijs, en tot ondersteuning van behoeftigen.

FRANKRIJK. — Het instrumentale gedeelte van het groote Concert, ter viering van de Julij-omwenteling, op den 29 dezer te *Parijs* tegenover het paleis der *Tuilerien* gegeven, is aldus zamengesteld geweest: 80 groote clarinetten; 8 kleine; 12 fluiten; 10 hautbois; 20 horens; 20 trompetten; 16 trombones; 18 fagotten; 15 klep-serpenten (ophikleides); 22 contrebassen; 3 pauken; 4 cymbalen, 2 turksche trommen; 6 harmonie-trommen. Het koor bestond uit 200 mannen en 100 vrouwen. Onder de uitgevoerde stukken waren de Ouverture van *Willem Tell* van ROSSINI, en de eed van GRUTLI uit hetzelfde stuk; de Ouverture van het *Sprakelooze Meisje* en het Gebed uit dezelfde Opera; voorts eene bataille met koren van SCHNITZHOEFFER en eenige andere schoone muzijk stukken. Een roffel van 3 of 400 trommen kondigde de opening aan van dit indrukwekkend Concert: welks gelijken misschien nimmer gehoord is. — Te *Parijs* zijn thans 920 geneesheeren, waarvan 19 vreemdelingen zijn, die autorisatie verkregen hebben tot het uitoefenen der praktijk; voorts 38 heelmeesters, 270 vroedvrouwen en 123 zieken-verzorgers. Behalve dezen, die geregtigd zijn tot het waarnemen hunner respective bedieningen, zijn er nog 300 personen, die een der aangevoerde vakken uitoefenen, bedragende dus te zamen een aantal van 1651.

ENGELAND. — De bewonderaars van overblijfsels der oudheid vernemen met genoegen, dat de *Crosby Hall* te *Londen*, zoo veel mogelijk, in deszelfs oorspronkelijken staat zal hersteld worden, waartoe eene inschrijving geopend is. Dit gebouw, 't welk in de 15de eeuw het aanzienlijkste woonhuis van *Londen* was, maar nu tot pakhuizen gebruikt wordt, is een overschoon voorbeeld van Gothische bouwkunst. De lezers van SHAKSPEARE kennen het uit de volgende regels diens dichters:

» *That it may please you leave these sad designs*
» *To him that hath most cause to be a movrner,*
» *And presently repair to* Crosby Place. —

— Zonderlinge karakters van menschen zijn belangrijke bijdragen tot dat gedeelte der wijsbegeerte, 't welk men de psychologie noemt. Als zoodanig verdient opmerking de onlangs overleden 87jarige grijsaard ISACHAR COVERDALE, van *Hawsker*, nabij *Whitby*. Deze man had in de laatste 14 of 15 jaren bestendig te bed gelegen; niet uit zwakheid of traagheid, maar uit verkiezing. Hij was een hartstogtelijk liefhebber van het lezen, en die hem kwam bezoeken, vond zijn bed altijd bezaaid met boeken en nieuwspapieren. Daar hij van een vrolijken en gezelligen aard was, ontving hij veel bezoek, en was van het nieuws van den dag doorgaans veel beter onderrigt, dan menigeen, die dagelijks alle publieke plaatsen langs slentert. Bij de laatste verkiezingen van *Whitby* had hij zich met moeite laten overhalen, om even zijn bed te verlaten, en in een rijtuig zijne stem te gaan geven. — Het Koninklijk Aziatisch genootschap heeft den 20 dezer maand deszelfs algemeene vergadering gehouden. Onder de geschenken, welke ter tafel gebragt werden, merkte men op een klomp haar, gevonden in de maag van eene koe op *van Diemensland*, zijnde deze haarklomp van eene bolronde gedaante en hebbende een omtrek van 23 ½ duim. — De Maatschappij ter voorkoming van wreedheden tegen de dieren, gaat met ijver voort om, zoo veel in haar vermogen is, de beestachtige wreedheden van den redelijken mensch tegen de redelooze beesten te keer te gaan. — Als een meesterstuk van bouwkunst roemt men een schoorsteen, welke dezer dagen in eene fabriek, even buiten *Londen*, voltooid is. Het is de hoogste schoorsteen in geheel *Engeland*, hebbende eene hoogte van 263 voeten van de basis af gerekend, alwaar dezelve een diameter heeft van 27 voeten, terwijl die aan den top, welke met een steenen kap gedekt is, 7 voeten bedraagt. Men heeft berekend, dat deze schoorsteen ongeveer 2000 tonnen gewigts heeft, en in de vorige week (Dingsdag 23 Julij) heeft de eigenaar op den bodem van denzelve een prachtig gastmaal gegeven, tot geen gering genoegen der aanwezigen. — Te *Birmingham*, in het graafschap *Warwick*, wordt tegenwoordig eene concertzaal gebouwd, van 65 voeten breedte, 45 voeten hoogte en 140 voeten lengte. In deze uitgestrekte zaal moet een verbazend groot orgel komen, welks kas 45 voeten hoog en 65 voeten lang moet wezen. De grootste metalen pijp van dit orgel zal een omtrek hebben van 5 voeten en 3 duimen, en eene hoogte van 35 voeten; de grootste pijp van hout zal van binnen meer dan 200 vierkante voeten ruimte hebben. Dit vol orgel zal van tien open octaven zijn en de overige deelen allen naar evenredigheid. Er zullen verscheiden reusachtige blaasbalken noodig wezen, om dit groot muzijk-instrument met [illegible] te bespelen. Het geheel zal eene ruimte van 380 voeten beslaan, en meer dan 40 scheepstonnen wegen.

NEDERLANDEN. — De heer VINCENT LOOSJES, Boekhandelaar te *Haarlem*, heeft aan de respective Inteekenaren afgeleverd, de gravure van den Heer P. VELYN, voorstellende het afbeeldsel van het lijk van onzen in het vorige jaar overledenen Puikdichter Mr. W. BILDERDIJK, op zijn sterfbed, naar de oorspronkelijke schilderij van den Heer G. J. MICHAELIS vervaardigd. Onder het afbeeldsel leest men de volgende dichtregelen van BILDERDIJKS kweekeling, Mr. I. DA COSTA:

Zijn leven was een strijd; arbeiden, al zijn lust.
Dat van beiden werd voltooid. Hij leeft — en rust.

De bewerking der gravure moet volgens het eenstemmig getuigenis van kunstkenners zoo schoon zijn, dat nog geen zoo uitnemend kunstgewrocht van het graveerstift onzer Nederlandschen meesters, in onzen tijd, is voortgekomen, [illegible] meesterstukken der buitenlanders niet behoeft achter te staan. — Het Instituut voor Doofstommen te *Groningen* vierde den 24sten Julij, [illegible] jaarlijksche *Prijsuitdeeling en Tentoonstelling van Proeven der vorderingen*, door de Kweekelingen gemaakt, in tegenwoordigheid van eene zeer groote menigte toeschouwers. Dit examen werd geopend door den Heer Dr. G. GUYOT met eene korte rede, ten onderwerp hebbende *de verschillende soorten van teekens en gebaren, door de Doofstommen gebezigd*, opgehelderd door voorbeelden, welke de Kweekelingen, ieder naar zijne vatbaarheid, in geschrift overbragten. Het aantal aanwezige Kweekelingen bedroeg *honderd zes-en-vijftig*, waarvan bij die gelegenheid *acht* ontslagen zijn; zes dezer, na hunne geloofsbelijdenis naar de leer der Hervormden te hebben afgelegd in handen van den Wel-Eerw. Heer D°. C. H. VAN HERWERDEN, GHz.; één, na tot de eerste H. Communie toegelaten te zijn, door den Wel-Eerw. Heer Pr. J. VAN DER BURG; behoorende de achtste tot het Doopsgezinde Kerkgenootschap. Even als in de vorige jaren, zullen, naar wij vernemen, ook dit jaar *alle* aangegevene en in de termen vallende Doofstommen, ten getale van *zeventien*, in dit Gesticht worden opgenomen; na welker aankomst de zoo druk bezochte *publieke lessen* dubbel belangrijk zijn. De stad *Groningen* geniet thans *drie-en-veertig* jaren het geluk en het voordeel, deze inrigting binnen hare muren te zien bloeijen, rijpen en heerlijke vruchten dragen; eene inrigting, in- en buitenlands met zoo veel roem bekend, en die, onder Gods zegen en den bijstand van Vorst en Volk, dezen roem bij voortduring blijft handhaven.

Napoleon op de kolom van het Plein Vendôme.

In de maanden Mei en Junij 1831 werd te Parijs een wedstrijd geopend voor het standbeeld van *Napoleon*, om hetzelve op den top der zuil van het plein Vendôme te plaatsen. Het model, aan 't welk de tot beoordeeling van den prijs benoemde commissie dien toekende, is van den heer *Seurre*, die door eene konstige en juiste navolging zich beijverd had den bij het volk zoo beminden *Napoleon* op eene naauwkeurige wijze af te beelden, zoodanig als deze algemeen bekend is, met zijn zoo geheel bijzonder voorkomen, met den grijzen overrok en driekantigen hoed, in zijne gewone houding, dermate dat het volk, bij het zien van het standbeeld op den spits der koloms, zou moeten uitroepen: »Ja, hij is het!"

De kolom op het Vendôme-plein is uit metaal gegoten en weegt 1,800,000 ponden; dezelve werd vervaardigd naar het model der beroemde zuil van *Antonius* te Rome en was tot een gedenkstuk van den roem bestemd. In het jaar 1806 werd de grond gelegd en in het jaar 1810 was dezelve voltooid. Derzelver hoogte is 118 voeten, het voetstuk niet medegerekend; de doorsnede is van 12 voeten; de grondslagen hebben 30 voeten diepte. Dezelve werd op de hei- of rustpalen opgerigt, die het standbeeld te paard van *Lodewijk XIV* tot grondslag moesten dienen. Het voetstuk van de zuil heeft eene hoogte van een-en-twintig en een halve voet; deszelfs vier zijden vertoonen basreliefs van krijgstrofeeën, bestaande uit kanonnen, mortieren, houwitsers, kogels, geweren, trommels, vanen, helmen en uniformen. Op het voetstuk zijn, naar Atheensch gebruik, eikenkransen aangebragt, die aan de vier hoeken, door even zoo vele arenden, elk van 500 ponden zwaar, gedragen worden. De kolom zelf is met een reeks van basreliefs in metaal bedekt.

De metalen wanden, waarop deze afbeeldingen in basrelief zijn uitgedrukt, hebben eene hoogte van 3 voeten 8 duimen en zijn van elkander door een' band gescheiden, waarop de daarboven afgebeelde voorstelling beschreven staat. In het binnenste van de zuil is een wenteltrap van 176 trappen gemaakt, waarmede men tot op de galerij komt, die boven op de zuil is. Op dezelve rijst cirkelvormig een lantaarn, in een koepel eindigende. Op de zijde van dezen lantaarn, die naar de Tuilerien gewend is, leest men het volgende opschrift:

» Gedenkstuk, den roem van de groote Armee toegewijd, begonnen den 25sten Augustus 1806, voltooid den 25sten Augustus 1810, onder het bestuur van den heer directeur-generaal *Denon*, en van de heeren *S. B. Lepère* en *Goudouin*, architekten."

Op de spits van dezen koepel stond het vorige standbeeld van *Napoleon*; hetzelve was van *Chaudet*, beeldhouwer van *Napoleon*, was tien voeten hoog en woog 5,112 ponden. *Bonaparte* werd als Romeinsch keizer, met den mantel en lauwerkrans voorgesteld. Hetzelve bleef slechts vijf jaren op den top der zuil, en werd in de maand Mei 1814 daarvan afgenomen. Later werd hetzelve versmolten. Eindelijk zou, in stede van het witte en het driekleurig vaandel, welke afwisselend de plaats van *Napoleons* groote beeldtenis bekleed hadden, een standbeeld verrijzen, in overeenstemming met den aard van het gedenkstuk. De heer *Seurre* heeft het uiterlijke voorkomen van *Bonaparte* met de grootste en naauwgezetste historische waarheid, wedergegeven. De generaal *Bertrand* leende hem daartoe de kleeding van den voormaligen keizer, en men kan den hoed, den militairen rok, de epauletten, den overrok met opslagen, de hooge laarzen, de gouden sporen en zelfs den verrekijker bewonderen, waarvan *Napoleon* op het slagveld gewoon was zich te bedienen. De heer *Seurre* heeft zelfs den degen kunnen nabootsen, welke *Napoleon* aan zijne zijde droeg; indien *Napoleons* degen ooit mogt verloren geraken, dan zou men dien op den top der Vendôme-zuil in metaal kunnen wedervinden.

Tijdens den wedstrijd in het jaar 1831 voelde de heer *Seurre* zich aangespoord eene aanmerkelijke verbetering in de afzonderlijke deelen van zijnen arbeid aan te brengen; bij het model was eene soort van boomstam, die het linkerbeen van *Napoleon* bedekte, en hem, in de verte van achteren gezien, het voorkomen gaf van eenen invalide met een houten been; de heer *Seurre* heeft den gelukkigen inval gehad dien boomstam door drie kogels en eene bom te doen vervangen: deze kogels heeft men noodig geoordeeld uithoofde de ligt, die bij het vorige standbeeld tusschen de beenen doorscheen, de laatsten bijna onzigtbaar maakte, en de beeldtenis het voorkomen gaf van een aan twee koorden [illegible] vlieger; om deze hinderlijke uitwerking te vermijden, was de heer *Seurre* genoodzaakt de ledige ruimte tusschen de beenen zoo natuurlijk mogelijk aan te vullen.

Voor het gieten van het standbeeld werden 16 stukken geschut uit het arsenaal van Metz bestemd. »De afgieting van het standbeeld, 't welk 11 voeten hoogte heeft, — het vorige had, naar gezegd wordt, er naauwelijks 10 en scheen te mager en te klein — is volkomen wel uitgevallen. »Gelijk men weet is de oprigting van het nieuwe standbeeld voor de viering der julijdagen bepaald gebleven, zijnde hetzelve reeds in de vorige week op de kolom gebragt en zou nu zondag laatstleden ontbloot en plegtig ingewijd worden.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den 30sten Julij.*

	pCt.	hoogste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ure.
NEDERLANDEN.				
Werkel. schuld	$2\frac{1}{2}$	$49\frac{7}{16}$	$4[illegible]\frac{7}{16}$	$4[illegible]\frac{7}{8}$
Dito dito	5	$93\frac{5}{8}$	94	$93\frac{5}{8}$
Uitgestelde dito				
Kansbill. dito		$23\frac{3}{8}$	$22\frac{7}{8}$	$23\frac{3}{8}$
Amort. Syndic.	$4\frac{1}{2}$	$87\frac{11}{16}$	$87\frac{7}{8}$	$87\frac{11}{16}$
Dito dito	$3\frac{1}{2}$			
Schatkistbiljetten	6	$101\frac{1}{8}$		
Obligatiën	5	$99\frac{3}{4}$		
Leening 1832	6	$102\frac{1}{4}$		
Handel-Maats.	$4\frac{1}{2}$	$93\frac{3}{4}$		
FRANKRIJK.				
Inschr. Grootb.	3	$78\frac{1}{8}$	$78\frac{1}{4}$	
ENGELAND.				
Dito per 12 Mei.	3	$90\frac{5}{8}$		
SPANJE.				
Certificat Amst.	5	$69[illegible]$	$69\frac{3}{16}$	$69\frac{3}{16}$
Dito ƒ 1000.	3	$44\frac{1}{2}$	$44\frac{3}{4}$	$44\frac{11}{16}$
Uitges. 3 pc. Sch.	5			
Cert. Bons. Lond.	5	$15\frac{7}{8}$		
NAPELS.				
Certificat. L. & R.	5	84	$84\frac{1}{2}$	
Dito Hope & C.	5	$85\frac{1}{4}$		
Leening [illegible]	5			
RUSLAND.				
Obl. Hope 1798.	5	101	$101\frac{1}{8}$	$100\frac{15}{16}$
Dito dito 1828.	5	101		

	pCt.	hoogste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ure.
Cert. dito 1833.	5	$91\frac{7}{8}$	92	$91\frac{7}{8}$
Obl. te Londen.	5			
Certif. te Hamb.	5	$92\frac{1}{8}$		
Inschrijv. Amst.	6	$68\frac{1}{8}$	$68\frac{5}{8}$	$68\frac{5}{8}$
Certificat. dito	6			
POLEN.				
Aand. Boet. fl 300.				
PRUISSEN.				
Dito dito R. 50.		$90\frac{3}{4}$	91	91
OOSTENRIJK.				
Dito dito ƒ 100.				
Dito dito » 250.	4			
Metalliek	5	$92\frac{3}{4}$	$92\frac{13}{16}$	$92\frac{13}{16}$
Dito Lond. gen.	5			
Dito	$2\frac{1}{2}$	$50\frac{7}{8}$		
Obl. in Goll & C.	5			
Dito	4			
Cert. Stadsb. dit.	$2\frac{1}{2}$			
Ween. Bankact.	3			
DENEMARKEN.				
Leening te Lond.	3			
BRAZILIEN.				
Dito Rothschild		69		
GRIEKSCHE.				
Dito te London.	5	$31\frac{3}{4}$	36	

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (30 Julij) waren genoteerd; Belg. fondsen 95, $95\frac{1}{4}$; Metall. 97; Brazilie $69\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$; Sp. perpet 70 à $69\frac{7}{8}$; 4 pCt. $55\frac{1}{2}$; 3 pCt. 45; Cortes 14; Nap. renten $86\frac{1}{2}$; Panss. $91\frac{3}{4}$

*** Degenen, die iets te vorderen hebben van, of schuldig zijn aan den Heer JACQUES MARIE BONARDI, voormaals Koopman in Manufacturen te *Breda*, worden verzocht daarvan binnen den loop van *veertien* dagen, opgave of betaling te doen aan den Heer en Mr. J. MASTBOOM, Advokaat te *Breda*.

*** Op Vrijdag den 2den Augustus aanstaande, zal men in het van ouds bekende *Venduhuis der Notarissen*, staande op de *Havermarkt* te *Breda*, overgaan tot den publieken verkoop van eenige MILITAIRE KLEEDINGSTUKKEN, DEKENS en LAKENS.

De Vendumeester,
P. BOGAERTS.

Openbare Verkooping

TE GORINCHEM.

Men is voornemens, door den Notaris BOONZAYER, residerende te *Gorinchem*, in het openbaar, in het Logement *den Nieuwen Doelen*, aldaar, bewoond door den Heer A. VAN ALPHEN, te doen opveilen, op Maandag 5 Augustus 1833, des namiddags ten 3 ure, ter inzetting, en op Maandag 12 Augustus 1833, ten ure als voren, ter finale Verkooping:

Binnen Gorinchem.

1°. Eene BROODBAKKERIJ, bij de Groote Markt, dadelijk kunnende worden aanvaard. Kadaster. Sectie *D*, N°. 407.

2°. Een WINKELHUISJE, in de Tinnegietersteeg. K. Sect. *D*, N°. 410.

3°. Eene SCHUUR, in de Asiën Brand-Steeg. K. Sect. *D*, N°. 463bis.

4°. Een TUIN en TUINHUIS, aan 't Oude Wed. K. *D*, N°s. 114, 15 en 16.

In den Banne van Gorinchem.

5°. 1 bunder, 52 roeden, 23 ellen best WEILAND, in de *Buitenwaarsen*. K. Sect. *A*, N°. 440—43.

6°. 1 bunder, 96 roeden, 45 ellen best WEILAND, als voren. K. Sect. *A*, N°s. 369 en 70.

Onder Hardingsveld.

7°. 1 bunder, 80 roeden, 51 ellen GRIENDLAND, met het 5jarig gewas. K. Sect. *A*, N°. 244, 342 en 43.

Nadere onderrigting te bekomen bij gemelden Notaris.

Zegt het Voort.

*** Mr. K. P. ROMME, Notaris te *Terheyden*, zal, op Maandag den 5den Augustus, provisioneel, en op den 12den daaraanvolgende definitief voor zijne Principalen publiek Verkoopen:

Eene hechte HUIZING met eene zeer goed beklante SMEDERIJ, staande in het Dorp *Terheyden*, alwaar de Verkooping in den namiddag van bovengemelde dagen zal gehouden worden.

BOURICIUS,

ALGEMEENE

POSTWAGEN DIENSTEN.

Te beginnen op Donderdag den 1sten Augustus 1833, zal *dagelijksch* eene DILIGENCE dezer Onderneming vertrekken:

Van DEVENTER langs Zutphen over Arnhem, Nymegen en Grave naar 's Hertogenbosch en terug tot Zutphen, terwijl de Reizigers naar Deventer en verder noordwaarts bestemd, van Arnhem den weg over Apeldoorn zullen dienen te volgen.

De uren van Vertrek zijn vastgesteld:

Van DEVENTER des morgens ten 2 ure na aankomst der Diligence van Groningen en Leeuwarden, zullende op hetzelfde tijdstip het vertrek uit Leeuwarden naar Meppel enz. een half uur vervroegd worden, en dus ten 1 uur 30 min. namiddag *dagelijksch* plaats hebben.

Van ARNHEM des morgens ten 7 ure, dus na aankomst der gezegde diligence, die aan de reizigers van Zutphen komende, alzoo mede gelegenheid geeft voor beurstijd te Amsterdam en des avonds nog te Breda, Rotterdam en 's Hage aan te komen, – almede na aankomst te Arnhem van die welke des avonds ten 6 ure 30 min. uit Amsterdam, en 's avonds ten 11 uit Utrecht naar Arnhem over Amerongen rijdt, om aan te komen te 's Hertogenbosch des namiddags ten 3 ure.

Van 's HERTOGENBOSCH des morgens ten 7 ure om aan te komen te Arnhem, voor het vertrek der diligence des namiddags ten 3 ure 30 min. over Amerongen naar Utrecht, doorloopende des morgens ten 8 ure 30 min. naar Amsterdam, alwaar die ten 12 ure des middags aankomt.

Van ARNHEM des namiddags ten 4 ure 30 min., in plaats van ten 5 ure over Apeldoorn naar Deventer enz., en bovendien des avonds ten 6 ure 30 min. over Dieren naar Zutphen, na aankomst der diligence's van Breda, Rotterdam, 's Gravenhage, Amsterdam, Utrecht en Amersfoort; eindelijk op een nader aan te kondigen uur van Zutphen naar Deventer over Voorst.

De Reizigers van Deventer en noordelijker afkomende, zullen dus om naar Zutphen, Nymegen, Grave en 's Hertogenbosch te reizen langs Zutphen, en omgekeerd over Apeldoorn bevorderd worden, terwijl die van Deventer naar Arnhem bestemd van een der beide routes naar eigene verkiezing zullen kunnen gebruik maken, en dan door deze gezamenlijke maatregelen thans ook de regelmatige onafgebrokene correspondentie tusschen de Noordelijke Provinciën en 's Hertogenbosch vice versa verzekerd is.

Te Grave zal almede de onmiddelijke correspondentie op Kuik en Boxmeer en vice versa onderhouden worden.

Nieuwe Kantoren der Onderneming zijn gevestigd: te 's Hertogenbosch in het Hôtel *het Oud Keizershof*, Directeur den Heer STAELENBERG LEMMENS; te Grave in *de Roskam*, Directeur den Heer J. SCHONENBERG; te Zutphen op de Groote Markt naast de Societeit *het Zwijnshoofd*, Directeur den Heer D. J. TERSELLE.

En de Vrachten voor Reizigers en Goederen zullen ongeacht andere pogingen en verspreidingen niet overtreffen, maar gelijk zijn aan die, welke aan deze Onderneming in het algemeen zijn geconcessioneerd en door dezelve openlijk zijn bekend gemaakt, met het doel van die te handhaven, ongeacht de gelijksoortige pogingen van anderen tot tijdelijke onderkruiperij, die hun het beloop van hunne aangekondigde zoogenaamd belangrijke vracht-verminderingen doden verscholen houden, gelijk thans weder geschied is door den Heer A. HOOGENDIJK, associé van de Heeren VAN GEND & LOOS, voor de route van 's Gravenhage op Utrecht, in navolging van de zoogenaamde *Concordia*, ofschoon niet lager dan de tarieven van deze Onderneming, en dat alleen geschiedt om die wederom onopgemerkt te kunnen verhoogen na een bekwamen tijd, gelijk vroeger gebeurd is, zoo het mogt gelukken eene ijdele hoop zich te zien verwezenlijken, van eene rond voor deszelfs zaak, tot waarborg van het publiek uitkomende onderneming te doen vallen, en dus het publiek later met woeker te laten terug betalen, wat die ondernemingen tijdelijk wel opofferen willen, om zulk een onzedelijk doel te bereiken.

De ondergeteekende maakt tevens openlijk bekend, dat hij van Zijne Majesteit den Koning een nieuw Octrooi van uitvinding op de verbetering der onderstellen van zijne reeds Geoctrojeerde Diligences, zonder boven last, of achter last of mand, heeft mogen verwerven, door welke verbetering het omslaan derzelven, zelfs bij het breken van een as, of bij het afloopen van een wiel, als onmogelijk kan worden geacht, (waarvan de ondergeteekende zich moreel overtuigd houdt) terwijl deze betuiging en de zorg die hij bij het constitueren van zijne Rijtuigen laat in acht nemen, zoo als hij vertrouwt, wel zullen opwegen tegen de onwaarachtige geruchten die sommige zich een beroep maken van uit te vinden en te verspreiden, en die althans door de eigene ondervinding van het publiek gelogenstraft zullen worden, dat zich dan tevens zal kunnen overtuigen of die *al* dan *niet* de voorkeur verdienen boven anderen.

ARNHEM, den 28sten Julij 1833.

A. T. BOURICIUS.

POSTWAGEN DIENST

VAN

'sHERTOGENBOSCH OP GRAVE EN NYMEGEN,

VICE VERSA.

In verband met geheel Noord-Braband, Gelderland, Vriesland, Overijssel en Duitschland.

De ONDERNEMERS hebben de eer het geëerde Publiek ter kennis te brengen, dat de Vrachtprijzen van voorgenoemde Dienst alsnu bepaald zijn: voor een Persoon van 's Bosch tot *Grave f* 1,10, van *Grave* tot *Nijmegen f* 1,10 en van 's Bosch tot *Nymegen f* 2,20.

De Kantoren zijn steeds gevestigd: te 's Bosch, in het Hôtel *den Gouden Leeuw*, te Schaijkenhoek, bij den Heer *J. Hegeman*; te Grave, in *den Eenhoorn* en te Nymegen, bij den Heer *P. den Doctor*, in de Stad Frankfort.

Aan alle genoemde kantoren kan men verzekerde plaatsen bespreken.

's BOSCH, den 29sten Julij 1833.

De Ondernemers: { P. D. ARIENS, A. DOMMER en H. BOGAERTS.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.